

Није спољнотрговинска заштита, против чијег укидања је дигао глас Владимир Владимирович, заштита домаћег тржишта, већ заштита домаћих неефикасних предузећа

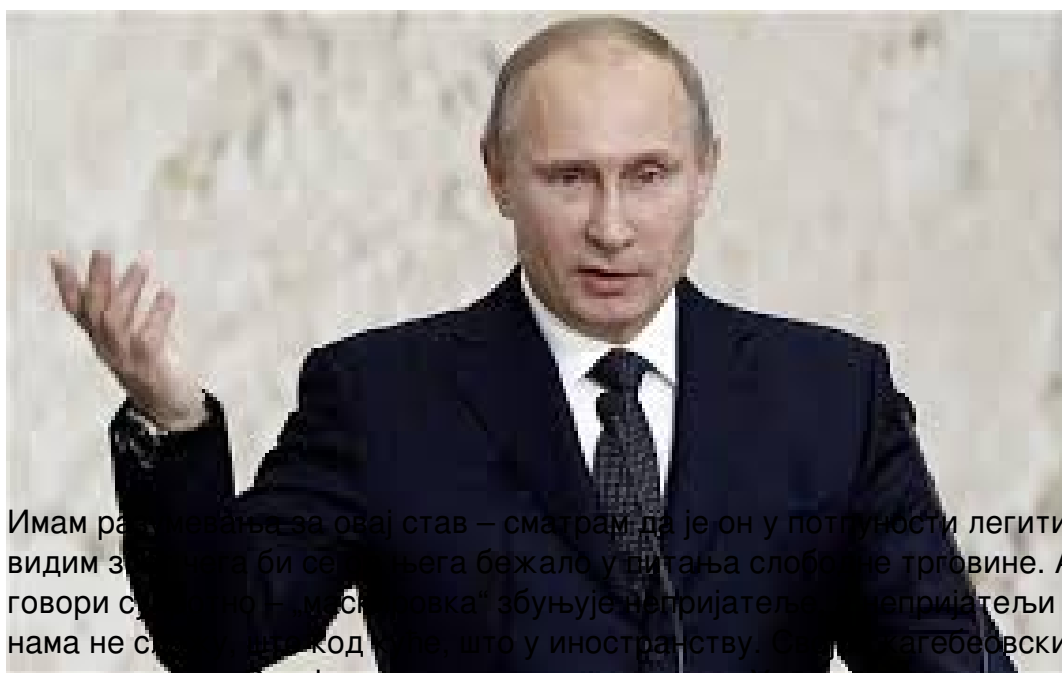
Признање, не оно Артура Лондона из 1951. године, описано у истоименој књизи, него Владимира Владимировича Путна с краја 2013. Једноставно, Путин је рекао, а „Политика“ пренела, да би украјинско потписивање трговинског споразума са ЕУ представљало „велику претњу“ руској привреди, будући да би то „преплавило Русију производима из ЕУ“. Сјајно, сада бар знамо шта о снази руске привреде мисли онај који ту привреду и целу Русију води као сопствено предузеће.

Идемо редом. Данашња озбиљна руска привреда је, углавном, комбинација масовног ослањања на природне ресурсе, слабо унапређених остатака онога што је створено у Совјетском Савезу (војновоздухопловна и васионска индустрија) и нешто мало онога што је настало после његовог распада (попут Касперског). То је оно што је конкурентно у светским размерама. А све остало – мора да се штити да би опстало.

Није спољнотрговинска заштита, против чијег укидања је дигао глас Владимир Владимирович, заштита домаћег тржишта, већ заштита домаћих неефикасних предузећа. Некад, у доба социјализма, то су били социјалистички гиганти, а данас су то приватне фирме олигарха. Њих штити Путин, човек који је вештом пропагандом успео да стекне ореол борца против олигарха. Колико видим, осим Березовског, који је напустио Русију, и Ходорковског, који то није успео, сви су остали живо и здраво. Својом изјавом председник Путин је јасно показао да ту нема намеру ништа да мења.

Занимљиво је, међутим, да за забринутост коју је изнео нема неког нарочитог основа. Наиме, постоје многа институционална решења која могу да предупреду да производи из ЕУ преплаве Русију. Ко је видео наш споразум о слободној трговини са Русијом зна колико ту мало има слободе. Међутим, Путин је овом изјавом показао најмање две ствари. Прво, да му није стало до благостања становника Русије. Које је у интересу да Русију преплаве производи из ЕУ или било одакле? Руским потрошачима, тј. свима онима који ће имати бољу и разноврснију понуду. Политички гледано, руском бирачком телу. Али очигледно је да председник Путин не мисли претерано о благостању тог бирачког

тела, већ се узда у друге механизме останка на власти. Друго, да је мајстор „дезинформације“. То је наравно својствено једном (тајном) полицајцу, човеку који је потекао из КГБ-а, организације по којој је моделирана домаћа Удба. Све ми се нешто чини да и није највећа брига руске политичке елите тај увоз из ЕУ, него да се овде у ствари ради о стратешком разигравању у погледу Украјине. На моје питање због чега Русија не жели Украјину у ЕУ и НАТО, један мој саговорник из руске политичке елите ми је у четири ока рекао јасно и гласно: „Зато што је Украјина – Русија! Оно што је за вас Косово, то је за нас Украјина!“

Имам разумевања за овај став – сматрам да је он у потпуности легитиман. И никако не видим зашто би се нешто бегало у питања слободне трговине. Али КГБ традиција говори сасвим јасно – руски „вака“ збуњује непријатеља, непријатељи су сви они који се с нама не слажу, и код куће, што у иностранству. Савременог Стаљеновским стилем, Путин је успео да врати Русију на политичку карту света. У томе му је помогла сјајна руска дипломатија, такође наслеђена од Совјетског Савеза, у којој просперирају врхунски професионалци попут Сергеја Лаврова, а не рециклирани поражени председнички кандидати, што је постао обичај у САД. Међутим, све је то кратког даха. Русија је слаба економски и крхка демографски. И ништа се не дешава што би указивало на оптимизам на том плану – напротив, уљуљкана још увек високим ценама сировина, руска политичка елита не мисли да било шта треба да се промени. Први човек те елите још мање. Нема ту никакве визије, никакве слике Русије за педесетак година, никаквог плана за генерације које долазе, никакве политичке величине, још мање мудрости. Има само одличне политичке тактике, вештог скривања намераваних потеза и делотворне пропаганде којом је створио слику о себи као о непоколебљивом човеку.

У ери све мање талентованих и још мање живописних политичара који избијају на врх у развијеним земљама, које ефективно воде деполитизоване државне службе, што се нарочито односи на Европску унију, многи су, не само у Србији, постали путинољупци. У Србији то није изненађење, нарочито када се узме у обзир како се Запад односио према

нама у последњих двадесетак година и легитимна потреба да имамо великог савезника. Ипак, не треба тражити политичке, још мање људске врлине тамо где их нема. Велика Русија, највише због ње саме, заслужује, ипак, нешто боље. Далеко боље!

Професор Правног факултета Универзитета у Београду

(Политика)